

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej ako „MPSVaR SR“ alebo „gestor“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a o nelegálnom zamestnávaní v znení neskorších predpisov (zákon o inšpekcii práce)

Lokalizácia: § 14 ods. 2 písm. b)

Účinnosť: 01. 01. 2023

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 180

Povinnosť doručovania písomnej správy inšpektorátu práce

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/615>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=3&CPT=1342>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 30. 6. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Súčasná právna úprava spresňuje povinnosť kontrolovaného subjektu podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii práce. Po novom je zamestnávateľ povinný doručiť inšpektorátu práce v stanovenej lehote písomnú správu o spôsobe splnenia opatrení na odstránenie zistených porušení právnych predpisov v oblasti inšpekcie práce, ako napríklad porušenie pracovnoprávných predpisov, porušenie pravidiel BOZP, neplnenie finančných povinností zamestnávateľa a pod. Hoci cieľom tejto regulácie je zabezpečiť dôslednú kontrolu nápravy porušení, v praxi ide o administratívnu povinnosť, ktorá často nemá reálny prínos. Zamestnávateľ je už zo zákona povinný uložené opatrenia splniť, bez ohľadu na to, či o ich vykonaní vyhotoví správu alebo nie. Vyžadovanie dodatočnej písomnej správy tak predstavuje duplicitný krok, ktorého prínos pre samotné zabezpečenie súladu s predpismi je diskutabilný. V konečnom dôsledku ide o reguláciu, ktorá neprispieva k zvýšeniu právnej istoty, znižuje efektívnosť a pružnosť podnikateľského prostredia, ktoré už aj tak čelí mnohým regulačným výzvam.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Predmetom ex post hodnotenia je posúdenie povinnosti doručovať inšpektorátu práce písomnú správu o splnení opatrení uložených inšpektorátom práce (podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii práce). Ide o administratívnu povinnosť, ktorá má len opätovne písomne zdokumentovať opatrenia, ktoré už raz boli uložené a zamestnávateľ je povinný ich splniť bez ohľadu na to, či o tom napíše správu alebo nie. Prípravu správy a jej zasielanie možno považovať za nadbytočnú administratívnu a finančnú záťaž pre malé a stredné podniky (ďalej ako „MSP“).
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov, ktorá uvádza, že realizácia predloženého vládneho návrhu zákona nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Z tohto dôvodu v ex ante fáze neboli identifikované dotknuté subjekty. Ex post: Dotknuté sú všetky subjekty s povinnosťou doručovať písomnú správu o splnení opatrení uložených inšpektorátom práce. Národný inšpektorát práce (ďalej ako „NIP“) v informačnom systéme ochrany práce eviduje 33 538 organizácií za obdobie od 01.01. 2020 do 31. 12. 2024, v ktorých bola vykonaná inšpekcia práce a bol zistený nedostatok. V priemere teda za jeden rok je evidovaných 6 707 organizácií, v ktorých bola vykonaná inšpekcia práce a bol zistený nedostatok.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov, ktorá uvádzala, že realizácia predloženého vládneho návrhu zákona nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
180	Povinnosť doručovania písomnej správy inšpektorátu práce	§ 14 ods. 2 písm. b)	01.01.2023	Subjekty, ktorým bola uložená povinnosť prijať nápravné opatrenia	6 707	6	40 829	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov, ktorá uvádza, že realizácia predloženého vládneho návrhu zákona nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Z tohto dôvodu neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Hodnotená regulácia bola kvantifikovaná prostredníctvom kalkulačky nákladov. Počet dotknutých subjektov bolo stanovených na 6 707. Typ administratívnych nákladov bol zvolený ako Poskytnutie informácie, oznámenia, vyhlásenia s malou veľkosťou povinnosti a možným elektronickým plnením. Frekvenciu plnenia povinnosti sme určili nepravidelnú. Na základe zvolených údajov sme kvantifikovali náklady na kategóriu dotknutých subjektov na 40 829 €. Náklady, ktoré aktuálne regulácia spôsobuje 1 podnikateľskému subjektu predstavujú 6 €.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky NIP, ktoré nie sú verejne dostupné na internete.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov, ktorá uvádza, že realizácia predloženého vládneho návrhu zákona nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov, ktorá uvádza, že realizácia predloženého vládneho návrhu zákona nebude mať negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej rodiny, sekcia práce, odbor ochrany práce

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenská asociácia palivového priemyslu
a obchodu (ďalej ako „SAPPO“)
Tate & Lyle Boleraz, s. r. o.
VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

SAPPO
Tate & Lyle Boleraz, s. r. o.
VOLKSWAGEN
SLOVAKIA, a. s.

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

14. 05. 2025

14. 05. 2025

14. 05. 2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 27. 03. 2025 do 09. 04. 2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupca podnikateľských subjektov uviedol, že novelizáciou zákona sa spresnila povinnosť kontrolovaného subjektu upravená v § 14 ods. 2 písm. b). Pribudla povinnosť kontrolovaného subjektu doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o spôsobe splnenia opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov.

Zástupca podnikateľov sa vyjadril, že pre podnikateľské prostredie, najmä pre MSP, táto povinnosť predstavuje nadbytočnú administratívnu záťaž. Príprava správy a jej odosielanie vyžadujú čas, personálne kapacity a často aj konzultácie s odborníkmi, čo zvyšuje prevádzkové náklady podnikov. Vypracovanie správy môže vyžadovať konzultáciu s právnikom alebo odborníkom na pracovné právo, najmä ak je porušenie zložité alebo viacstupňové. V menších firmách, ktoré nemajú vyhradeného právnicka alebo HR oddelenie, to znamená dodatočnú prácu pre vedenie alebo zamestnancov. Podnikatelia sa vyjadrili, že im pribudla nutnosť dokumentačne a štruktúrované popísať kroky, ktoré mohli byť doteraz riešené neformálne. Taktiež inšpektorát práce neposkytuje štandardizované vzory alebo jasné metodické pokyny, čo všetko má správa obsahovať a z toho dôvodu sa podnikatelia dostávajú do situácií, ktoré môžu viesť k nejednoznačnému výkladu ich povinností, nesprávnemu vypracovaniu správy a v konečnom dôsledku aj k zbytočným nedorozumeniam a opakovaniu administratívnych úkonov.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor uviedol, že povinnosť informovať o spôsobe splnenia opatrení uložených krajským inšpektorátom práce v skutočnosti v zákone existovala aj pred novelizáciou spomínaného paragrafového znenia, avšak nebola takto konkrétne a jednoznačne definovaná. Cieľom upresnenia bolo zabezpečiť vyššiu právnu istotu a zrozumiteľnosť tejto povinnosti pre všetky zúčastnené strany.

Z pohľadu efektivity dohľadu je podstatné, že inšpektorát práce na základe kontroly ukladá konkrétne opatrenia na nápravu zistených porušení, avšak bez spätnej väzby nemá možnosť overiť, či boli tieto opatrenia skutočne a riadne splnené. Práve preto je nevyhnutné, aby zamestnávateľ doručil písomnú správu o tom, ako prijaté opatrenia realizoval. Gestor tvrdí, že podnikateľom nie je ukladaná nadmerná administratívna záťaž, nie je predpísaný žiadny špecifický formulár ani forma. Správa môže byť doručená aj elektronicky, napríklad prostredníctvom e-mailu, čo výrazne znižuje formálnu náročnosť tejto povinnosti. Zároveň táto úprava prispieva k efektívnejšiemu fungovaniu samotného inšpektorátu práce. Kým napríklad pri štátnom požiarnej dozore je bežnou praxou opakovaná kontrola na mieste s cieľom preveriť odstránenie nedostatkov, inšpektorát práce takúto opakovanú kontrolu vykonávať nemusí, pretože je o splnení opatrení informovaný priamo podnikateľom.

Gestor zdôraznil, že z jeho pohľadu táto úprava prispieva k lepšej komunikácii, transparentnosti a efektívnemu dohľadu nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov, pričom zostáva primeraná a administratívne zvládnuteľná.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Po dôkladnej diskusii v rámci konzultácie medzi gestorom regulácie a prítomnými zástupcami podnikateľského sektora, sa účastníci z podnikateľského prostredia zhodli na tom, že súčasná podoba predmetnej regulácie – vrátane povinnosti doručovať správu o splnení opatrení uložených inšpektorátom práce – pre nich v praxi nepredstavuje takú mieru administratívnej záťaže, ktorá by si vyžadovala zásadné zmeny alebo zásahy do jej znenia.

Na základe tejto spoločnej dohody a s prihliadnutím na výmenu skúseností medzi jednotlivými podnikateľmi v rámci konzultácie, neboli zo strany účastníkov vznesené žiadne konkrétne návrhy na úpravu platnej legislatívnej úpravy, ani neboli predložené alternatívne riešenia, ktoré by smerovali k zmene alebo zjednodušeniu aktuálneho stavu.

Účastníci sa zároveň zhodli, že v tejto fáze považujú predmetnú požiadavku zo strany štátu za primeranú, vykonateľnú a zrozumiteľnú, pričom neidentifikovali závažné praktické problémy, ktoré by bránili jej napĺňaniu v podmienkach podnikateľskej praxe.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Gestor v nadväznosti na vyjadrenie zástupcov podnikateľských subjektov súhlasí s ponechaním aktuálneho nastavenia regulácie. Čo sa týka povinnosti doručovať písomnú správu o splnení uložených opatrení inšpektorátu práce, nepredstavuje pre podnikateľov nepríjemnú administratívnu záťaž. Gestor zároveň uviedol, že súčasná právna úprava je z pohľadu výkonu dohľadu potrebná, primeraná a plní svoj účel bez toho, aby nadmerne zaťažovala dotknuté podnikateľské subjekty.

Vzhľadom na skutočnosť, že počas konzultácie neboli zo strany podnikateľov vznesené žiadne alternatívne návrhy ani podnety na zmenu regulácie, gestor nepovažuje za potrebné pristupovať k úpravám legislatívneho rámca v tomto rozsahu.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Súčasný znenie právnej úpravy ustanovuje povinnosť zamestnávateľa doručiť inšpektorátu práce písomnú správu o splnení opatrení na nápravu zistených porušení. Hoci cieľom je posilniť kontrolu nad plnením opatrení, v praxi ide o administratívny úkon s obmedzeným prínosom – zamestnávateľ je totiž povinný opatrenia splniť aj bez osobitného vykazovania.

Zástupca podnikateľského sektora poukázal na to, že túto povinnosť vnímajú ako nadbytočnú administratívnu záťaž. Príprava správy si vyžaduje čas, personálne kapacity a často aj konzultácie s odborníkmi, čo zvyšuje náklady a zaťažuje najmä menšie podniky bez interného právneho alebo personálneho zázemia. Zástupcovia podnikateľov zároveň upozornili, že povinnosť formalizovať kroky, ktoré sa doteraz riešili neformálne, spôsobuje dodatočné komplikácie. Absencia štandardizovaných vzorov a metodických pokynov zo strany inšpektorátu práce vedie k právnej neistote a možnému nesprávne vypracovaniu správ.

Spracovateľ vníma tvrdenie gestora, že povinnosť informovať o splnení opatrení bola v zákone prítomná aj pred novelizáciou, no jej aktuálne znenie prináša väčšiu právnu istotu a zrozumiteľnosť. Z pohľadu dohľadu je spätná väzba od podnikateľa nevyhnutná na overenie splnenia opatrení. Povinnosť doručiť správu preto považuje za opodstatnenú a primeranú – bez predpísanej formy, možnú plniť aj elektronicky, čo minimalizuje administratívnu náročnosť. Zároveň táto úprava zefektívňuje činnosť inšpektorátu práce, ktorý vďaka správe nemusí vykonávať opakované kontroly. Gestor ju preto vníma ako nástroj na zlepšenie transparentnosti a účinnosti kontrol bez nadmerného zaťaženia podnikateľov.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Spracovateľ eviduje skutočnosť, že po konzultácii s gestorom sa zástupcovia podnikateľského prostredia zhodli, že súčasná regulácia, vrátane povinnosti doručovať správu o splnení opatrení, pre nich nepredstavuje významnú administratívnu záťaž. Nevznikli žiadne podnety na jej úpravu ani návrhy na alternatívne riešenia. Účastníci ju považujú za primeranú, zrozumiteľnú a v praxi zvládnuteľnú. Spracovateľ sa stotožňuje s tvrdeniami, ktoré na konzultácii zazneli.

Spracovateľ zastáva súhlasné stanovisko gestora s ponechaním súčasného znenia regulácie, keďže povinnosť doručovať správu o splnení opatrení nepovažuje za neprimeranú záťaž. Gestor zároveň zdôraznil, že regulácia je z pohľadu dohľadu potrebná a účelná. Keďže podnikatelia nepredložili žiadne návrhy na zmenu, gestor nevidí dôvod na úpravu legislatívy.

9.4.4 Odporúčenie spracovateľa:

- ☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ nenavrhne reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor nemá žiadne pripomienky k procesu ex post hodnotenia, jedine podotýka, že uvedená suma by predstavovala zaťaženie pre podnikateľov v prípade, že by forma odpovede bola požadovaná v listinnej podobe formou doporučeného listu, zatiaľ čo momentálna právna úprava umožňuje zaslanie aj v elektronickej podobe.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor nemá žiadne pripomienky k obsahu stanoviska spracovateľa.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia